

جامد هیراث جم بتن نمود است باز شکوفه بر بال باد هیرودش پیشواز
 بهار بر مقدمش سبزه نموده نثار
 لشکر گل خیمه زد بر سر خاشاک دی بهر طرف لاله، قدح بکف بر ز می
 بهر چمن نفمه ها از شادی وصل دی ز باغ آوای ساز رشدت آواز نی
 وه که جه شوری پاکشته ز آهنگ ساز
 بدست باد بهار، اساس دی شد حراج چمن بکسترده فرش بسایه چتر کاج
 عشق زهر روز عیان، بوسه زهر لب رواج سرو زغوغای باغ، هانده پاها حاج و داج
 گیسوی سنبل پریش دیده نرگس خمار
 سرخ گلی بر شکفت، بلبلی آواز کرد بر گز شوق شباب، زمزمه ها ساز کرد
 سوسن خاموش هم لب پسخن باز کرد به تنهیت رشکفت، ذندگی آغاز کرد
 رقص لذتان در ضرب دختر کان بهار
 بزمگدممع گشت، باز گلستان و باغ همجمع عشاق شد، رخت بردن برد زاغ
 بلبل و پر زانه بین، گشوده مال فراغ ز لذت وصل گرم، ز بوشه شمع داغ
 غنچه بلرزد ز شرم داده گل از کف قرار
 خوشنتر از اینها هنم که عاشق و دیوانه ام رها ز قید تن و بیرهن و خانه ام
 ز دست ساقی دهر طالب پیمانه ام، بیخیر از خوبشتن در بی جاناند ام
 دست اطماءت بچشم گوش بفرمان بار
 (بدر) ز انوار عشق، شهره آفاق شد در صفح عشاق دهر، صاحب اوراق شد
 هر ده که با بدل جان، قابل هیئتاق شد در نظر اهل حق در خور ارفاق شد
 درد ته لاهه و باده شبینم بیار

فروزدین ۱۳۳۶

یار کو

از ما رمیدن کار تو پند عدو کردار تو بیگانگی رفتار تو بیگانه شد دلدار تو
 پس یار کو دلدار کو

با تبر مژ گانم زدی ناوك تو بر جانم زدی صبر و تعامل يارمن اشک روان غمخوار من
 پس يار کو غمخوار کو
 بستی بتار موی خود بر طرہ گیسو یا خود هم مست و هم هشیار را تسیع و هم زنار را
 پس يار کو زنار کو
 مشک ختن از بوی تو رشک چمن بدروی تو بودی زمانی يارمن جلوه گه گلزار من
 پس يار کو گلزار کو
 بازار عشقت مشتری بسیار بودند و دلی با جان خریدار نومن مشتاق بازار تو من
 پس يار کو بازار کو
 دیدم بسی بر کوی تو آشفته همچون موی تو مست از میت هشیارها جام می از دستارها
 پس يار کو دستار کو
 من صیدا ز پا مانده ام از سیر و صحرار اندام تا آشنا یارم کشد با تیغ اغیارم کشد
 پس يار کو اغیار کو
 من اشکم و آزاده ام از چشم تو افتاده ام لیکن چو بودم يار تو بر جان خرم آزار تو
 پس يار کو آزار کو
 (بدی) بچاه افکنده ای بر چاه ماه افکنده ای در خلوت اسرار من
 پس يار کو پس يار کو

خرداد ۱۳۳۳

آواره

نه شمع و نه پروانه ام نه مرغ دور از لاهه ام نه ساکن میخانه ام
 نه عاشق دیوانه ام بیخانه ای خانه ام گنجی بهر ویرانه ام افسون و هم افسانه ام
 نه صید از پا مانده ام نه مست جام باده ام نه بر کسی دلداده ام
 من عاشق آزاده ام من مست مادرزاده ام چان در گرو بنهاده ام تا پر شود پیمانه ام
 نه لاله دلخسته ام نه برک شبیم شسته ام نه غنچه لب بسته ام
 من عاشق وارسته ام دست از سرو جان شسته ام زنجیرها بگسته ام سر در پی جانانه ام
 نه شایق دنیا و دین نه بیم زرور و ایین نه طالب خلد بورین
 من عاشق حق الیقین مستقیم از آن وابن با مهر والطافش قرین روشن چراغ خانه ام
 نه خصم ذهد وزاهدم نه متعکف در مسجدم نه بر مرادی واردم
 من عاشق آن واحدم بر کعبه دل ساجدم مشهودی از آن شاهدم بر شمع دل پروانه ام
 نه در گریبان کرد سر نه جامه ماتم به بر نه چون نسبتم و هنگذر

من (بدرم) و آواره سر از قید هستی بیخبر در جستجویش در بدر از خویشتن بیگانه ام
مرداد ۱۳۳۴

بیت الغزلها

از برخی چاهه های دیگر این بانوی ارجمند بیت الغزلها و مطلع آنها در اینجا
آورده میشود که در خور گنجایش بر گهای این دفتر بوده باشد:
خون بهای من و دل غیر نهایی نیست که بگورم گذرد گاه گهی قات مل من
• • •

بجای نقطه شد همراه نامه مردم چشم چه حاصلی به از این میتوان زینای
• • •

نوای مرغ شب بر شاخه سررو چو تک هض راب غم بر تار دلها
• • •

زخون دل مرکب وزنک هژ گان قلم دارم ز لوح سینه کاغذ فاصل این نامه آه من
• • •

از سوزن هر ز به رخم خون فرو چکید از بسکه دوختم بیرهت چشم انتظار
• • •

گواه دیده شب زده دارمن ائنه است ذهن ز کوکب آشاك آسمان خود کردم
• • •

مگر آموخت بلبل بر تو رسم عشق ورزی را که هر دم بر گلی هر لحظه بر شاخی غر لخوانی
• • •

گرم از صبر بباید که رسد دل بمراد دای بر حال من و وای بحال دل من
• • •

کفتنی که چرا از غم بیکباره نمردی عمر بست که هر لحظه دو صد بار بموی مرم

مطلع غزلها

ای عشق، تو بنیاد همه کون و مکانی ای چشمکه جوشان که هرا جشمکه جانی

- بر فتد طافتم از کف شده کارم بسی مشکل   شکسته کشته صبرم الای ناخدای دل
        ۰ ۵ ۰
- صید شد مرغ دلم اندر هوای دانه‌ای   بوستان مازد و گل و مشت پری در لانه‌ای
        ۰ ۵ ۰
- خبرت هست که زین شهر سفر خواهم کرد   بعد از این با غم هجران تو سرخواهم کرد
        ۰ ۵ ۰
- گذشته ام ز تو و باد و بادگار گذشته   ز هر چه بود بخاطر ز روز گار گذشته
        ۰ ۵ ۰
- خواهم که به پیش قدمت زار بمیرم   در پای تو با چشم کهر بدار بمیرم
        ۰ ۵ ۰
- گهی با آدم ساز و گهی با اشک هم رازم   گهی در هجر می‌سوزم گهی با غصه می‌سازم
        ۰ ۵ ۰
- بریدم از نو دل و ترک جان خود کردم   بدست خوبی خراب آشیان خود کردم
        ۰ ۵ ۰
- وفادارم بعضی پای بند تهد و پیمانی   که ما را در طریقت ازو فا نبود بشیمانی
        ۰ ۵ ۰
- بیانات ای عزیز دل چه شبها ای سحر کردم   زمین از کوکب اشک آسمان بر گهر کردم
        ۰ ۵ ۰
- ترسم این چرخ جهانی بر سازد کارم   که ز رفتار بماند فلك از رفتارم
        ۰ ۵ ۰
- بر مقدم گل بان و پری باز نکردم   محبوس قفس بودم و برواز نکردم
        ۰ ۵ ۰
- مشکل که از گدائی کویت تو ان گذشت   لکن تو ان که در رهت آسان ز جان گذشت
        ۰ ۵ ۰
- خلاص گشته دل از قید و بند دانائی   بلطف و همت عشق و شراب هینائی

آتش فشان

(انتقام معشوق)

نوشته زیر نمونه‌ای از توشتهدای پراکنده (یعنی منتور) این بانوی ارجمند است:

۳۴۶

«عاقبت نفس‌های مسموم و بوئیدنها و چشم تحسین دوختنها،
غلتیدن در آغوش بوستانها و از خود بینخود شدنها گل کار خود را کرد.
دختران شکوفه که به تهمت و شادبانش نو عروس نوروز لب گشوده بودند در
جنگال این دست درازی‌ها بزرمرده و پرپرشند
دل لاشه از شرم قدح پیماگیهایش در بزم صبحی خوران بداع نداشت گذاخته
گشت بنفسه از آنمه پرده دری پشیمان و شرهنده پراهن چاک خوردادش را زیم
تسیم رسوانی بخود پیچیده و در گورخاشاک آرمید تاکسی نه بینند که این دوستداران
بینمار بر دختران هارچها کردند و بچهسان طراوت و جوانیشان را دستخوش
امیال و هشق‌های ناپایدار خود ساخته ند؟
پیکر سرد فلک به آتش این حرمانها، گرم و سوزان شد و تابستان فرا رسید
گلهای گریخته از چشم ناپاکان به ییلاق رفته وقت آن شد که عشق گل لطف و
ذیبایی را در سر و سینه کوهستان جستجو کنند (آدی):

نرم نرمک بهار چون بگذشت   فصل ییلاق گشت و تابستان

مردم شهر با می و مطر ب   سوی کوهستان دسته دسته روان

سازبود و شراب و مсты و صل   هر کجا جوی آب و باغی بود

هر کجا بود سایه بیدی   عیش با خاطر فراغی بود

هوسبازان سینه چاک عربده مستانه سر دادند در تنگه‌ها و زوابای کوهستان
غوغایی پاگشت از ته دل و چشم که سار بناپایداری این عشق و الفت‌ها روز و شب

سیل سر شک جاری گشت

شیبی بگوش دل شنیدم که کوه ناله کنان سر بر دامن همتاب گذاشته از بیو فانی
عاشقانش میگردید و میگوید :

ای همتاب فرداست که پائیز هرا در چندگاهی سرد و کشنده خود خواهد فشد
پیراهن سبز و گلداری که زیبائی بخش پیکر میباشد بدست بادهای خزانی خود بتاراج
خواهد برد ز هستان با قهر و کین کفنه از برف بر تنم خواهد پوشید !

آنوقت است که این عشق واله دشیدا کدمی بینی اینچنین سر در آغودم گذاشته
و در دامن دصلم بخواب راحت فرو رفته اند، این دلداده کان که از چشمها چشم آب
هیتوشند و بیخبر از خوبیش مست جمال متند، کنار بخار پهای گرم و صندلیهای راحت
فرومیروند و چنان از بادم میبرند که گوئی هر گز هرا نمیشناسند
عمریست که هر ز هستان با آنکه کمرم در زیر سینگینی و فشار خوارها برف و
یخ خشنه و نانوان میگردد همچنان بربان وفا هیمامم و چشم نبات از این مسافت دور
به پنجگره خانه هایشان مینگرد شاید کوشش ای از رخواره های گلگون و با طراوتی که
از من بار مغان بردند نشانمدهند « ولی همه ملت !

ای همتاب : آنها توئی که ذسر در گرم رمانه نمیه راسی و شیهاد سخت ز هستان
به پیراهن لطف زوفا، بیکر یخ رده ام را میپوشانی .

ای همتاب؛ این هو سبازان دیگر ایه عشق بخود بسته اند درون سینه دلی دارند
که از سنگ خاره سخت تر است و من از حور اینان زیر این سنگم بجای دل چز آه
و آنچه چیزی ندارم

میترسم آخر آتش آه و سیلان اشکم بنیاد هستیشان را دیران کند .

ای همتاب؛ میینم شبها بهانی از روزنه خانه هایشان بدرون میروی و گاهی هم
از وراء بنشدها محفل عاشقان فراموشکارم را دزدانه مینگری و همینکه خورشید
میخواهد پرده از کارت برگیرد رنگ پریده به رمیرودی !

با من بگو همگر آنجاهایه میینی که خواهش دیار شبها راحت نمیگذارد؟

هرتاب به روز بان آسمانی هادر پاسخ چیزی بگوشش گفت، پکباره کوه، لب
از شکوه فرو بست، دلی ناگهان دیدم پیکر ش را لرزشی سخت فرا گرفت با فریادهای
سهمگین قلب خویش بشکافت، خونهای گرم و سوزانش بر دامن دشت و صحراء فرو
ریخت، از سینه پر دردش بجای آه هیب آتش برآمد، از دل بر کینه اش سنگ مرک
به رو فرو ریخت، او همچنان میغیرید و از نم گرمش شعله ها میگریختند!

آنان که مستریا و مدهوش هوس بر داهنش خواب رفته بودند، در آن دریای
آتش و خون، هراسان هشیار شدند؛ دلی زودتر از بندار، در گور هیب انتقام و
مرک مدفون گشند!

کوه نفسی بندی برآورده به هرتاب گفت: عشق زینه شبات من و وفای تست
حالا بیا که جشن عشق جاویدرا بر هزار این سست پیمانان بر با کنیم!
فرشتنگان دسته دسته از عرش فرود آمدند دامن پیغام هرتاب را در دشنه و
دمن گستردند، درختان سر درهم فرد برد و راز و نیاز عاشقانه داشته از این هاجرا
پیغ گوشی سخن هیگفتند شهد و شیرینی و سه های عشق جاوید از لیهای بوده میچکید
نمیم هر ده بصحران شیان برد،

دختر شب نرم نرها ک در حیله کوه فرومیزفت، کوه با وقاوی شگفت در نهند جال
خویش برویش تبسیم هینمود، هنوز قلبم از بیم انتقام معشوق جفادیده هیلر زید که بوسه
آفتاب از این رؤیای عبرت بیدارم کرد!

پوچی هنگامه‌گذاری

سه ترانه زیر برای نمونه از این دو شیوه سخنور در این دفتر نوشته می‌شود زیرا در چاپ دوم تراویدهای بیشتری از او با سرگذشت و نگاشته آید:

بزم درد

غیر مشتی استخوان از جان نماند
زین میان جز قصه و دستان نماند
جز سرشک دیده گریان نماند
آتش آخر قا ابد پنهان نماند
زینمیان جز تلخی دوران نماند
نی نصب از غرش توفان نماند
غیر مشتی خاک بعد از آن نماند
قطره‌ئی در چشمہ چشمان نماند

جز غبار درد بسر درمان نماند
زندگی جز قصه تلخی نبود
بزم دردی بود آری زندگی
خانه دل سوخت از سوز و گداز
راز کویار سینه سوزان، عمر رف
سینه آخر یکدم آرامش نیافت
کاروانی بود. آری آرزو
بس سرشک غم، فشانم روز و شب

قصه‌های نفر

ای بس حدیث درد ز مردم شنفته‌ایم
برغصه و سکوت و قفس خوگرفته‌ایم
در کنج سینه در حقیقت نهفته‌ایم
پژمرده‌ایم گرچه کل نوشکفته‌ایم
یک عمر سوختیم و کلامی نگفته‌ایم

بس قصه‌های نفر که از مهر گفته‌ایم
وحشی طبیعتیم وز مردم رمیده‌ایم
در باغ دل نهال دو رویی نگاشتیم
در دست شمع خامش و بر بای خوار راه
از دل زدای نقش کدوست «پری» که ها

افسانه

آخر این خانه ویران دل آباد نگشت

رفت عمری بغم و خاطرها شاد نگشت

سالها رفت دلی مرغ دل آزاد نگشت
که خلاصی ره کس ناه و فریاد نگشت
کشته آرزوی کیست که بر باد نگشت
که دلش نرم بداد از پس یداد نگشت
که از این قصه دل غمده‌ای شاد نگشت

روزی این مرغ سبکبال بدآمی افتاد
گر بجهاتی نرسد ناله دل نیست عجب
نه همین کوشش من کشته بیحاصل بود
راد خواهی چه توانکر از این دشمن داد
(پری) افسانه تو قصه مهر است و امید

شادی

شادی

دوشیزه شاداب وجدی که واژه (شادی) را تخلص خود ساخته است بسال ۱۳۱۶ خورشیدی در شهر شعر خیز و روح افزای شیراز که زادگاه حافظ و سعدی، دو تن از بزرگترین گویندگان پارسی است جامه هستی پوشیده وابنک ۱۹ سال دارد. پدرش آقای علی‌محمد وجدی از کارمندان والا پایه دولت و پیشه‌ای فرمانداری یا بازرسی وزارت کشور و دانش او دانستنیهای دیرینه و زبانهای انگلیسی و تازی است. مادرش بانو شوکت دیرستان انگلیسیان را در اصفهان پیموده و خود دوشیزه شادی دانشجوی سال دوم دانشکده ادبیات درسته ادبیات فارسی است به نقاشی و دوزبان انگلیسی و تازی دست دارد. شهرهای آذربایجان و خوزستان و فارس و هزارندان و باختر ایران را دیده و رویداده هرجسته‌ای در زندگانی خود ندارد. چنانکه نوشته است ۱۹۰۸ سال زندگی آرام در آغوش خانواده‌ی گرم که شاید برای نزدیکانم بی آهون باشد که چرا بدامن شعر بناه بردم میگذرانم اما ناگفته نگذارم که از دست درون آشفته خود در رنجم زیرا این درون هاجراجوی من است که هر روز بیش آمد تازه‌ی برای خود میترشد. اندوه‌های مردم بر دل نانوایم بازی سنگین است و تیره بختان اشکهای ناکامی خود را از چشممان رنجور من دوان میسازند.

خواسته‌های ادبی و اجتماعی او اینست که: «کان زن ایرانی آنچنانکه شایسته‌است خود را میشناخت. بدینکونه میتوان امید داشت که اجتماع او را ناچیز و بی ارج نخواهد انگاشت. کاش منه، بهتر میتوانستم زبان ادب را نرجمان زبان دل سازم:

شعر من در برابر غم دوش
نامه‌ای از هزار فریاد است

تا مرا بود زندگی این است   «رنج و شادی! همیشه بر باد است»
شادی تا امروز بانصد بیعت شعر دارد و در باره اینکه چه روشی را برگزیده؟
همچنین نوشه است: «از لحاظ وزن و قافیه پیر و سبک گذشتگان هستم، شعرهایم
بیشتر چامه و دویقی است، مضمونهای سرده‌هایم شاید بیشتر نو باشد و بعقیده من
همچنانکه گوینده بزرگ سعدی سخن پرداز شیرازی گفته: «سور کهنه تو اند و کر
تازه کشید». از سخنوران امروزی، رشید یاسعی، دکتر حمیدی، دکتر خانلری
و فربدون توللی را دوست دارم»

«شعرهای من تا امروز از آن رود رهیج مجله و روزنامه‌ای چاپ نشده است، که
نابخته و نسنجیده، نباشد زیرا چنین هیاندیشم که بهتر است هنرمن بکمال برسد، آنگاه
در دسترس هر دم بیفتد. تنها تنی چند از دوستان و استادان من، سرده‌های مرآ
خوانده‌اند. رأی آنان اینست که عیسی ندارد ولی خود من تمیتوانم در این باره داوری
کنم، از این سرده‌های بیشتری فرستادم، این سخنان بر رویهم حالات گوناگون روحی
من است و ترجیح یکی بر دیگری دشوار نمی‌ماید»

سرده‌های شادی بر استی از روانی و زیبائی تهی نیست، نه تنها طبع و مضمونهای
نو دارد بلکه از ریشه عرفان نیز آب می‌خورد و با این ذوق و شوری که در اوست آینده
خوبی را در پی خواهد داشت اینک نمونه‌هایی چند از تراویده‌های آبدار او در زیر
نوشته می‌شود:

ا بدیت

اینچاکه هم زندگی از هر که جدا نیست   عالم همه از اوست جهان غیر خدانيست
بد نیست، بدی نیست، پلیدی و ریانیست   اینچاکه هم، هستی جز عین فنا نیست

۴۴۷

اینچاکه هم گل زخزان رنج ندیده است   دستی بخطا هیچ گل از شاخ نصیده است
شادی و سروراست و کس هر گز بدل شب   آواز حزین از دل غمگین نشیده است

اینچه که هنم عالم زیبائی و نور است پنهان چکنم عالم من غرق سرورد است
نیکی همه بیدا و پلیدی همه پنهان اینچا که هنم حرم و خطأ از همه دور است

۴۰۶

اینچه که هنم مسکن اغیار نباشد گل هست ولی در بر گل خار نباشد
اینچه که هنم آزادی مخصوص است مرغی به قفس حبس و گرفتار نباشد

۴۰۷

اینچا که هنم زندگی از هر کجا جدا نیست عالم همه ازاوست جهان غیر خدا نیست
اینچا که هنم تکیه بخورشید تو از د زیرا که دلی نیست که پر مهر و دفا نیست

۴۰۸

اینچا که هنم هبیج دل از عشق تهی نیست تنها توان بودن و تنها توان زیست
(شادی)، دل از دیدن شوق دگران است این طرفه جهان نیست که باقیست که باقیست
غمخواه

امشب بروی آسمان درهای دل وا میکنم زین خاکدان دل میکنم روسوی بالامیکنم
یا مرغ دل رازین قفس یا لمحظه هیدار مراها یا بهرا این بی خانمان کاشانه بیدا میکنم
در ظلمت شام سینه از خلق پنهان میشوم همراه با مرغ چمن، فریاد آدا میکنم
با اختران آسمان سر گرم بازی میشوم همراه باد رهگذر، آهنگ صحراء میکنم
تا در دل غمخواه خود دردی بددید آرم دعی تو مادر عمر رفته را هر دم تماشا میکنم
کاخ دگر با خون دل، بالاشک بر پامیکنم کاخ غم (شادی) اگر بار دگر ویرانه شد

خاموش

دیر گاهیست که در مهفل دل سوزی نیست نالهای نیست دگر شمع دل افروزی نیست
عاقبت ظلمت شب بر سر من سایه فکند شب تاراست و دگر در دل من روزی نیست
شامها رفت ولی دفتر من ماند سپید بر نوک خامه دگر چامه دل دوزی نیست
روزی ای قلب تو آتشکده جان بودی باز گوازجه ترا شعله جان سوزی نیست!!

(شادی) امروز غم باطل فردا چه خوری دی چوب گذشت دگر قصه دیر و ذی نیست
۳۵/۲/۱۱

زشت روی

الهام ازیک ناشناس

دین رخ زرد نگر، لاله بستانی نیست
گر درویم نفس مرغات خوشنخوانی نیست
گنج عشقی است که باگشت دمان و بست
خود بگویید که این خنده زندانی نیست
روی من بین که در آن بکسره ظلمانی نیست
تواندید در آینه که نودانی نیست
۳۴/۱۱/۳۰

روی بدمنظر من صورت انسانی نیست
ذشت رویم چه عجب گریگلستان وجود
کس نداند که بکنج دل ویرانه من
همه خندند براین چهره بدمنظر من
چهره من نگر و خنده براین شام هکن
«روی اگر چند پریچهره زیبا باشد

از این پس ...

سراپا گریه ام، اشک نیازم
بظاهر نانوان در دل بجوشم
بکنج خلوتم، اما جهانم!
شب تارم هپداری که روزم
دگر در دل، امیدی، همندارم
از این پس نفمه‌ای جز غم نخوانم
برو (شادی) رها کن جسم و حانم
عروسوی دهکده

پس از بانک مؤذن دانه دانه
برفت اند رس که سار خورشید

✿✿✿

صدای ناله‌جوتی که میخواند
از این هر دو نوای دانشین خاست

✿✿✿

بروی شاخدها رقصید آرام
نیم آهسته و لرزان گذر کرد

بهم زد چادر و هوی زنی را

که از تکییر خود میخواند برام

***

عبابر دوش، مردان هیگذشتند
در خانه بشادی هی نشستند

مبان کوچه‌های تملک و بر پیج
زنان چادری از بهر تفریح

***

چراغ خانه‌ها آرام می‌سوخت
زنی زیبای باس شوی میدوخت

میان برک انبوه درختان
پای نور لرزان چراغی

***

بسوی خانه باتندی روان گشت
بسوی لانه پاور چین روان گشت

فلان طفل دهاتی خسته از کار
خر و سی بانگ زدند در دل روز

***

سیاهی افسانه دیرگی ریخت
پناه آورد راز فزادگی ریخت

سیهر لا جور دی بر سر روز
دهی زیبا بد امان شبی تار

۳۴/۱۱۸

پائیز

باز پائیز آمد و دنیای من افسانه شد
دل که چندی سر خوش از افسانه‌های تازه بود
سر بر سر بستان زیداد فلک پژمرد و دل
در بهاران مرغ خوشخوان در چمن کاشا^ه کرد
جای گل خاشاک، جای بلبلان بنشست بوم
روح بد آئینه لطف و دلم کاخ آرزو دیرانه شد

صحبت گل، رقص سنبلا، جملگی افسانه شد
سر و دمہتاب

از چهره‌ام غمه‌ها بشو
افسانه بشادی بگو

مہتاب بر رویم بتاب
در گوش جانم، لحظه‌ای

***

در اشکهای دیده ام رخسار خود نظاره کن در دسر شک دیده تر را بار و شنیمها چاره کن
زنجیر غمهای درون با دست خود صدیاره کن یکدم نگاه روشن特 در کوی دل آواره کن

***

اعیدهای خفته بین
صد اختر آشفته بین

بنگر دمی در این سرا
در آسمان تیره ای

***

آن اختران بخت تو
آن آسمان بخت تو

این اختران قلب من
این آسمان قلب من

***

انوار نیلی زنگ را
از دل زدایم زنگ را

همتاب بر قلب فشان
تا با سورور شادیت

۳۴/۹/۳

ابر

امشب چو من افردهای
خاموش دل آزردهای

ای آسمان ای آسمان
بینی ذ بداد زمان

***

کو ماه دل افروز هن
این ناله جانسوز من

کو اختران روشن特
آواره شد در خامشی

***

بشنو ذ دل آوای من
یا جای تو یا جای من

ای ابر تاکی تیرگی
امشب در این دنیای دون

***

کو اختران کو اختران
ای آسمان ای آسمان

افردهام زین تیرگی
یکدم بفریادم برس

۳۴/۱۲/۲۸

آثار چاپ شده مؤلف

- ۱ - راهنمای فرهنگ و اصلاح تعلیمات عمومی
- ۲ - کلیات مصور عشقی
- ۳ - دسته گل ادبی
- ۴ - مهر جاوید (قسمتی از دیوان شعر جود مؤلف)
- ۵ - اسناد معجمانه سیاسی
- ۶ - گلهای ریگاریک (۷۹ جلد)
- ۷ - نامه مریم (دوره آن در یک جلد)
- ۸ - زنان سخنور (جلد اول)

آثار چاپ نشده مؤلف

- ۱ - زنان سخنور جلد دوم (زیر چاپ است)
- ۲ - پندت نامه خسروان
- ۳ - شکفتیهای روزگار
- ۴ - آینه پهلوی
- ۵ - افسانه‌های کودکان (ترجمه از انگلیسی)
- ۶ - دیوان اشعار
- ۷ - سرگذشت‌های زندگانی من
- ۸ - سه سال در آسیا (ترجمه از فرانسه)
- ۹ - مردان سخنور از یک‌صد سال پیش تا امروز
- ۱۰ - مادرگار سفر آذر با یمان